

Кам'янець-Подільський національний університет ім. І. Огієнка,
Буковинська державна фінансова академія, Чернівці

ПРО НЕПЕРЕРВНУ ЗАЛЕЖНІСТЬ ІНВАРІАНТНИХ ТОРІВ ЗЛІЧЕННИХ СИСТЕМ ДИФЕРЕНЦІАЛЬНО-РІЗНИЦЕВИХ РІВНЯНЬ ВІД ПАРАМЕТРІВ

Знайдено достатні умови неперервності інваріантних торів лінійних та нелінійних злічених систем диференціально-різницеви рівнянь, визначених на нескінченновимірних торах, відносно параметрів, від яких залежать ці системи.

We study the invariant tori of linear and non-linear countable systems of differential-difference equations defined on infinite-dimensional tori. Sufficient conditions for continuous dependence of such invariant tori on system's parameters are established.

1⁰. Постановка задачі та об'єкт дослідження. В роботах [1-3] доведено теорему існування у банаховому просторі $\mathcal{M}$ обмежених послідовностей дійсних чисел $x = (x_1, x_2, x_3, \dots)$ зі стандартною нормою $\|x\| = \sup_i \{|x_i|\}$ ліпшицевих та гельдерових інваріантних торів лінійних та квазілінійних злічених систем диференціально-різницеви рівнянь загального виду, що визначені на нескінченновимірних торах. У цій статті, що є продовженням вказаних робіт, одержано достатні умови неперервної залежності інваріантних торів лінійних та нелінійних систем вказаного виду від параметрів, які входять до цих систем.

2⁰. Випадок лінійної системи. Розглянемо систему рівнянь виду (1) з [2], що залежить від додатного параметру $p \in [p_1, p_2] \subset \mathbb{R}^1$:

$$\frac{dx}{dt} = a(p, \phi), \quad \frac{dx(t)}{dt} = P(p, \phi_t^p(\phi))x(t) + B(p, \phi^p, t)x(t + \Delta) + c(p, \phi^p, t), \quad (1)$$

де $a(p, \phi) = \{a_1(p, \phi), a_2(p, \phi), a_3(p, \phi), \dots\}$, $\phi_t^p(\phi)$ — розв'язок першого рівняння цієї системи такий, що $\phi_0^p(\phi) = \phi \in \mathcal{T}_\infty$; $\mathcal{T}_\infty$ — нескінченновимірний тор; $P(p, \phi) = [p_{ij}(p, \phi)]_{ij=1}^\infty$ — нескінченна матриця; через $c(p, \phi^p, t)$ позначено вектор-функцію $\{c_1(p, z_1(p, \phi, t), z_2(p, \phi, t), \dots), c_2(p, z_1(p, \phi, t),$

$z_2(p, \phi, t), \dots\}$, точки $z_i(p, \phi, t) = (\phi_{1t+\Delta_{i1}}^p(\phi), \phi_{2t+\Delta_{i2}}^p(\phi), \dots) \forall t \in \mathbb{R}^1$ і $\forall p \in [p_1, p_2]$ належать тору $\mathcal{T}_\infty$, Δ_{ij} — сталі відхилення аргументу t ; $B(p, \phi, t) = [b_{ij}(p, \phi, t)]_{ij=1}^\infty$ — нескінченна матриця з елементами

$$b_{ij}(p, \phi, t) = b_{ij}(p, y_1(p, \phi, t), y_2(p, \phi, t), \dots),$$

точки

$$y_i(p, \phi, t) = (\phi_{1t+\Gamma_{i1}}^p(\phi), \phi_{2t+\Gamma_{i2}}^p(\phi), \dots)$$

$\forall t \in \mathbb{R}^1$ теж належать тору $\mathcal{T}_\infty$; $x(t + \Delta) = (x_1(t + \Delta_1), x_2(t + \Delta_2), \dots)$; Γ_{ij} та Δ_i — сталі відхилення аргументу t , $\{i, j\} \subset N$. Означення інваріантного тору системи (1) ми тут не наводимо, відсилаючи читача, наприклад, до робіт [1, 3].

Вважатимемо, що для системи рівнянь (1) $\forall p \in [p_1, p_2]$ справджуються наступні вимоги (**P**):

1) мають місце ті ж самі умови періодичності відносно ϕ , що і для системи (1) з [1];

2) $\|a(p, \phi)\| \leq A = const$, $a(p, \phi) \in C_{Lip}^0(\mathcal{T}_\infty)$, $\|c(p, z)\| \leq C^0 = const$, $P(p, \phi) \in C_\phi(\mathcal{T}_\infty)$ і $\sum_{j=1}^\infty \sup_{\phi \in \mathcal{T}_\infty} |p_{sj}(p, \phi)| \leq P^0 = const < \infty$, $s \in N$;

3) $\sum_{j=1}^\infty \sup_{y \in \mathcal{T}_\infty} |b_{sj}(p, y)| \leq B^0 = const < \infty$, $s \in N$;

4) рівняння $\frac{dx(t)}{dt} = P(p, \phi_t^p(\phi))x(t)$ має функцію Гріна-Самойленка (ФГС)

$G_t(p, \tau, \phi)$, яка задовольняє нерівність $\|G_t(p, \tau, \phi)\| \leq K \exp\{-\gamma|t - \tau|\}$, $K = \text{const} > 0$, $\gamma = \text{const} > 0$, і не має обмежених на всій числовій осі розв'язків, крім нульового;

5) множини Δ_{ij} , Γ_{ij} та Δ_i сталих відхилень аргументу t обмежені, тобто $|\Delta_{ij}| \leq \Delta^* = \text{const}$, $|\Gamma_{ij}| \leq \Gamma^* = \text{const}$ та $|\Delta_i| \leq \Delta_* = \text{const} \forall \{i, j\} \subset N$.

Позначимо через $\omega(z)$ скалярну неспадну на відрізку $[0, p_2 - p_1]$ неперервну функцію таку, що $\omega(0) = 0$.

Теорема 1. *Нехай виконуються вимоги (P), $2KB^0 < \gamma$ та $\forall \{\phi, \bar{\phi}\} \subset \mathcal{T}_\infty$, $\forall \{p, \bar{p}\} \subset [p_1, p_2]$ і $\forall \{z, \bar{z}, y, \bar{y}\} \subset \mathcal{T}_\infty$ справджуються нерівності*

$$\begin{aligned} \|a(p, \phi) - a(\bar{p}, \bar{\phi})\| &\leq \alpha[\|\phi - \bar{\phi}\| + \omega(|p - \bar{p}|)], \\ \|P(p, \phi) - P(\bar{p}, \bar{\phi})\| &\leq p^0[\|\phi - \bar{\phi}\| + \omega(|p - \bar{p}|)], \\ \|c(p, z) - c(\bar{p}, \bar{z})\| &\leq \eta[\|z - \bar{z}\| + \omega(|p - \bar{p}|)], \\ \|B(p, y) - B(\bar{p}, \bar{y})\| &\leq \beta[\|y - \bar{y}\| + \omega(|p - \bar{p}|)], \end{aligned}$$

де α, p^0, η, β — додатні сталі.

Тоді рівняння (1) визначає інваріантний тор $\mathcal{T}(p)$, породжуюча функція якого $u(p, \phi)$ неперервна за сукупністю змінних ϕ та p .

Доведення. Неважко перевірити, що при кожному фіксованому $p \in [p_1, p_2]$ виконуються всі умови теореми з [2], які гарантують існування неперервного відносно ϕ інваріантного тору системи (1) (виконується перше твердження теореми з [2]).

Провівши міркування, аналогічні до доведення нерівності (7.18) з монографії [4], одержуємо оцінку:

$$\begin{aligned} \|\phi_t^p(\phi) - \phi_t^{\bar{p}}(\bar{\phi})\| &\leq \\ &\leq (\|\phi - \bar{\phi}\| + \omega(|p - \bar{p}|)) \exp\{\alpha|t|\}. \end{aligned} \quad (2)$$

Розглянемо спочатку рівняння

$$\frac{dx(t)}{dt} = P(p, \phi_t^p(\phi))x(t) + c(p, \phi^p, t).$$

Очевидно, що $\forall p \in [p_1, p_2]$ воно має інваріантний тор $\mathcal{T}^0(p)$, породжений функцією

$$u^0(p, \phi) = \int_{-\infty}^{\infty} G_0(p, \tau, \phi) c(p, \phi^p, \tau) d\tau.$$

Переконаємося в неперервності цієї функції за сукупністю змінних. Справджується нерівність $\|u^0(p, \phi) - u^0(\bar{p}, \bar{\phi})\| \leq I_1^0(p) + I_2^0(p)$, де ϕ , та $\bar{\phi}$ — довільні точки з $\mathcal{T}_\infty$, $\{p, \bar{p}\} \subset [p_1, p_2]$,

$$\begin{aligned} I_1^0(p) &= \\ &= \int_{-\infty}^{\infty} \|G_0(p, \tau, \phi) - G_0(\bar{p}, \tau, \bar{\phi})\| \|c(p, \phi^p, \tau)\| d\tau, \end{aligned}$$

$$\begin{aligned} I_2^0(p) &= \\ &= \int_{-\infty}^{\infty} \|G_0(\bar{p}, \tau, \bar{\phi})\| \|c(p, \phi^p, \tau) - c(\bar{p}, \bar{\phi}^{\bar{p}}, \tau)\| d\tau. \end{aligned}$$

Враховуючи нерівність (2) та співвідношення

$$\begin{aligned} G_0(p, \tau, \phi) - G_0(\bar{p}, \tau, \bar{\phi}) &= \\ &= \int_{-\infty}^{\infty} G_0(p, t_1, \phi) \{P(p, \phi_{t_1}^p(\phi)) - \\ &\quad - P(\bar{p}, \phi_{t_1}^{\bar{p}}(\bar{\phi}))\} G_{t_1}(\bar{p}, \tau, \bar{\phi}) dt_1, \\ \|P(p, \phi_{t_1}^p(\phi)) - P(\bar{p}, \phi_{t_1}^{\bar{p}}(\bar{\phi}))\| &\leq \\ &\leq p^0 \{\omega(|p - \bar{p}|) + \|\phi_{t_1}^p(\phi) - \phi_{t_1}^{\bar{p}}(\bar{\phi})\|\} \leq \\ &\leq p^0 \exp\{\alpha|t_1|\} \{\|\phi - \bar{\phi}\| + 2\omega(|p - \bar{p}|)\}, \end{aligned}$$

послідовно одержуємо оцінки:

$$\begin{aligned} \|P(p, \phi_{t_1}^p(\phi)) - P(\bar{p}, \phi_{t_1}^{\bar{p}}(\bar{\phi}))\| &\leq \\ &\leq \{2P^0(p^0)^\nu \{\|\phi - \bar{\phi}\| + 2\omega(|p - \bar{p}|)\}^\nu\}^{\frac{1}{\nu+1}} \times \\ &\quad \times \exp\left\{\frac{\alpha\nu}{\nu+1}|t_1|\right\}, \end{aligned}$$

$$\begin{aligned} \|G_0(p, \tau, \phi) - G_0(\bar{p}, \tau, \bar{\phi})\| &\leq \frac{2K^2}{\gamma - \frac{\nu\alpha}{\nu+1}} \times \\ &\times \{2P^0(p^0)^\nu \{\|\phi - \bar{\phi}\| + 2\omega(|p - \bar{p}|)\}^\nu\}^{\frac{1}{\nu+1}}, \\ \|G_0(p, \tau, \phi) - G_0(\bar{p}, \tau, \bar{\phi})\| &\leq \\ &\leq \left\{ \frac{4K^3}{\gamma - \frac{\nu\alpha}{\nu+1}} \{2P^0(p^0)^\nu \{\|\phi - \bar{\phi}\| + \right. \\ &\quad \left. + 2\omega(|p - \bar{p}|)\}^\nu\}^{\frac{1}{\nu+1}} \right\}^{\frac{1}{2}} \exp\left\{\frac{-\gamma}{2}|\tau|\right\}, \end{aligned}$$

де ν — довільне додатне дійсне число, при якому $\frac{\nu\alpha}{\nu+1} < \gamma$. Надалі вважатимемо, що число ν задовольняє цю нерівність.

Тепер можна записати нерівність $I_1^0(p) \leq S_{1p}$, де

$$S_{1p} = \frac{4C^0}{\gamma} \left\{ \frac{4K^3}{\gamma - \frac{\nu\alpha}{\nu+1}} \{2P^0(p^0)^\nu \{\|\phi - \bar{\phi}\| + 2\omega(|p - \bar{p}|)\}^\nu\}^{\frac{1}{\nu+1}} \right\}^{\frac{1}{2}} =$$

$$= S_1 \{\|\phi - \bar{\phi}\| + 2\omega(|p - \bar{p}|)\}^{\frac{\nu}{2(\nu+1)}}, S_1 = const.$$

Запишемо тепер оцінку для інтеграла $I_2^0(p)$. Використавши (2), одержуємо нерівності

$$\|c(p, \phi^p, \tau) - c(\bar{p}, \bar{\phi}^{\bar{p}}, \tau)\| \leq$$

$$\leq \eta \sup_{i \in N, j \in N} \left\{ |\phi_{j\tau+\Delta_{ij}}^p(\phi) - \bar{\phi}_{j\tau+\Delta_{ij}}^{\bar{p}}(\bar{\phi})| \right\} +$$

$$+ \eta\omega(|p - \bar{p}|) \leq \eta \exp\{\alpha|\tau|\} \{ \|\phi - \bar{\phi}\| + \omega(|p - \bar{p}|) \} \exp\{\alpha\Delta^*\} + \omega(|p - \bar{p}|),$$

з яких випливає оцінка

$$\|c(p, \phi^p, \tau) - c(\bar{p}, \bar{\phi}^{\bar{p}}, \tau)\| \leq$$

$$\leq K_{\nu p} \exp \left\{ \frac{\alpha\nu}{2(\nu+1)} |\tau| \right\},$$

де

$$K_{\nu p} = \{2C^0\{2C^0[\eta(\|\phi - \bar{\phi}\| + 2\omega(|p - \bar{p}|)) \exp\{\alpha\Delta^*\}]^\nu\}^{\frac{1}{\nu+1}}\}^{\frac{1}{2}} =$$

$$= K_\nu \{\|\phi - \bar{\phi}\| + 2\omega(|p - \bar{p}|)\}^{\frac{\nu}{2(\nu+1)}}, K_\nu = const.$$

Звідси одержуємо, що $I_2^0(p) \leq S_{2p}$, де

$$S_{2p} = K K_{\nu p} \frac{2}{\gamma - \frac{\alpha\nu}{2(\nu+1)}} =$$

$$= S_2 \{\|\phi - \bar{\phi}\| + 2\omega(|p - \bar{p}|)\}^{\frac{\nu}{2(\nu+1)}}, S_2 = const,$$

тобто

$$\|u^0(p, \phi) - u^0(\bar{p}, \bar{\phi})\| \leq$$

$$\leq \Gamma^0 \{\|\phi - \bar{\phi}\| + 2\omega(|p - \bar{p}|)\}^{\frac{\nu}{2(\nu+1)}}.$$

де $\Gamma^0 = S_1 + S_2$. Остання нерівність свідчить про неперервність функції $u^0(p, \phi)$ за сукупністю змінних ϕ та p .

У свою чергу рівняння

$$\frac{dx(t)}{dt} = P(p, \phi_t^p(\phi))x(t) +$$

$$+ B(p, \phi^p, t)u^0(p, \phi^p, t + \Delta) + c(p, \phi^p, t),$$

де $u^0(p, \phi^p, t + \Delta) =$

$$= (u_1^0(p, \phi_{t+\Delta_1}^p(\phi)), u_2^0(p, \phi_{t+\Delta_2}^p(\phi)), \dots),$$

визначає в просторі $\mathfrak{M}$ інваріантний тор $\mathcal{T}^1(p)$, породжений функцією

$$x = u^1(p, \phi) = \int_{-\infty}^{\infty} G_0(p, \tau, \phi) c^1(p, \phi, \tau) d\tau,$$

де $c^1(p, \phi, \tau) = B(p, \phi^p, \tau)u^0(p, \phi^p, \tau + \Delta) + c(p, \phi^p, \tau)$.

Переконаємося в неперервності цієї функції за сукупністю змінних, довівши правильність нерівності

$$\|u^1(p, \phi) - u^1(\bar{p}, \bar{\phi})\| \leq$$

$$\leq \Gamma^1 \{\|\phi - \bar{\phi}\| + 3\omega(|p - \bar{p}|)\}^{\frac{\nu}{2(\nu+1)}}, \quad (3)$$

де $\Gamma^1 = const$.

Міркування, аналогічні до проведених вище, приводять до оцінки

$$\int_{-\infty}^{\infty} \|G_0(p, \tau, \phi) - G_0(\bar{p}, \tau, \bar{\phi})\| \|c^1(p, \phi, \tau)\| d\tau \leq$$

$$\leq \frac{4C^0}{\gamma} \left\{ \frac{4K^3}{\gamma - \frac{\nu\alpha}{\nu+1}} \{2P^0(p^0)^\nu \{\|\phi - \bar{\phi}\| + 2\omega(|p - \bar{p}|)\}^\nu\}^{\frac{1}{\nu+1}} \right\}^{\frac{1}{2}} \left(1 + \frac{2KB^0}{\gamma}\right) = S_{3p} =$$

$$= S_3 \{\|\phi - \bar{\phi}\| + 2\omega(|p - \bar{p}|)\}^{\frac{\nu}{2(\nu+1)}}, S_3 = const,$$

а вираз S_{4p} знайдемо, оцінивши інтеграл

$$\int_{-\infty}^{\infty} \|G_0(\bar{p}, \tau, \bar{\phi})\| \|c^1(p, \phi, \tau) - c^1(\bar{p}, \bar{\phi}, \tau)\| d\tau.$$

Виконуються нерівності:

$$\|c^1(p, \phi, \tau) - c^1(\bar{p}, \bar{\phi}, \tau)\| \leq \|c(p, \phi^p, \tau) -$$

$$\begin{aligned}
& -c(\bar{p}, \bar{\phi}^{\bar{p}}, \tau) \| + \|B(p, \phi^p, \tau)\| \times \\
& \times \|u^0(p, \phi^p, \tau + \Delta) - u^0(\bar{p}, \bar{\phi}^{\bar{p}}, \tau + \Delta)\| + \\
& + \|B(p, \phi^p, \tau) - B(\bar{p}, \bar{\phi}^{\bar{p}}, \tau)\| \|u^0(\bar{p}, \bar{\phi}^{\bar{p}}, \tau + \Delta)\|; \\
& \|B(p, \phi^p, \tau) - B(\bar{p}, \bar{\phi}^{\bar{p}}, \tau)\| \leq \beta \exp\{\alpha|\tau|\} \times \\
& \times \{\|\phi - \bar{\phi}\| + 2\omega(|p - \bar{p}|)\} \exp\{\alpha\Gamma^*\}; \\
& \|u^0(p, \phi^p, \tau + \Delta) - u^0(\bar{p}, \bar{\phi}^{\bar{p}}, \tau + \Delta)\| \leq \\
& \leq \Gamma^0 \{ \|\phi - \bar{\phi}\| + \omega(|p - \bar{p}|) \} \exp\{\alpha(|\tau| + \Delta_*)\} + \\
& + 2\omega(|p - \bar{p}|)^{\frac{\nu}{2(\nu+1)}} \leq S_4 \{ \|\phi - \bar{\phi}\| + \\
& + 3\omega(|p - \bar{p}|)^{\frac{\nu}{2(\nu+1)}} \} \exp\left\{\frac{\alpha\nu}{2(\nu+1)}|\tau|\right\},
\end{aligned}$$

де $S_4 = const$, з яких випливають оцінки

$$\begin{aligned}
& \|B(p, \phi^p, \tau) - B(\bar{p}, \bar{\phi}^{\bar{p}}, \tau)\| \leq \\
& \leq S_5 \exp\left\{\frac{\alpha\nu}{2(\nu+1)}|\tau|\right\} \{ \|\phi - \bar{\phi}\| + \\
& + 2\omega(|p - \bar{p}|)^{\frac{\nu}{2(\nu+1)}} \}, S_5 = const;
\end{aligned}$$

$$\begin{aligned}
& \|c^1(p, \phi, \tau) - c^1(\bar{p}, \bar{\phi}, \tau)\| \leq \\
& \leq \left\{ K_\nu + B^0 S_4 + \frac{2KC^0 S_5}{\gamma} \right\} \times \\
& \times \exp\left\{\frac{\alpha\nu}{2(\nu+1)}|\tau|\right\} \{ \|\phi - \bar{\phi}\| + \\
& + 3\omega(|p - \bar{p}|)^{\frac{\nu}{2(\nu+1)}} \}.
\end{aligned}$$

Отже,

$$\begin{aligned}
S_{4p} &= \frac{2K}{\gamma - \frac{\alpha\nu}{2(\nu+1)}} \left\{ K_\nu + B^0 S_4 + \frac{2KC^0 S_5}{\gamma} \right\} \times \\
& \times \{ \|\phi - \bar{\phi}\| + 3\omega(|p - \bar{p}|)^{\frac{\nu}{2(\nu+1)}} \} = \\
& = S_6 \{ \|\phi - \bar{\phi}\| + 3\omega(|p - \bar{p}|)^{\frac{\nu}{2(\nu+1)}} \}, S_6 = const,
\end{aligned}$$

звідки одержується оцінка (3), оскільки $\|u^1(p, \phi) - u^1(\bar{p}, \bar{\phi})\| \leq S_{3p} + S_{4p}$.

Методом повної математичної індукції неважко переконатися, що $\forall p \in [p_1, p_2]$ і $\forall k \in N \cup \{0\}$ рекурентне рівняння

$$\begin{aligned}
\frac{dx(t)}{dt} &= P(p, \phi_t^p(\phi))x(t) + \\
& + B(p, \phi^p, t)u^k(p, \phi^p, t + \Delta) + c(p, \phi^p, t)
\end{aligned}$$

визначає в просторі $\mathfrak{M}$ інваріантний тор $\mathcal{T}^{k+1}(p)$, породжений функцією

$$x = u^{k+1}(p, \phi) = \int_{-\infty}^{\infty} G_0(p, \tau, \phi) c^{k+1}(p, \phi, \tau) d\tau,$$

де $c^{k+1}(p, \phi, \tau) = B(p, \phi^p, \tau)u^k(p, \phi^p, \tau + \Delta) + c(p, \phi^p, \tau)$.

Оскільки за першим твердженням теореми з [2] послідовність $\{u^k(p, \phi)\}_{k=1}^{\infty}$ рівномірно відносно p та ϕ збігається при $k \rightarrow \infty$ до породжуючої інваріантний тор системи (1) функції $u(p, \phi)$, то очевидно, що для завершення доведення теореми достатньо обґрунтувати неперервність відносно сукупності змінних p та ϕ функцій $u^k(p, \phi) \forall k \in N$. Для цього знов використаємо метод повної математичної індукції. При $k = 1$ це твердження доведено вище.

Припустимо, що для всіх $k = 2, 3, 4, \dots, n$ справджується нерівність

$$\|u^k(p, \phi) - u^k(\bar{p}, \bar{\phi})\| \leq$$

$$\leq \Gamma^k \{ \|\phi - \bar{\phi}\| + (k+2)\omega(|p - \bar{p}|)^{\frac{\nu}{2(\nu+1)}} \}, \quad (4)$$

де Γ^k — додатні сталі, і доведемо її для $k = n+1$.

Справджуються нерівності

$$\begin{aligned}
& \|u^n(p, \phi^p, \tau + \Delta) - u^n(\bar{p}, \bar{\phi}^{\bar{p}}, \tau + \Delta)\| \leq \\
& \leq \Gamma^n \{ (n+2)\omega(|p - \bar{p}|) + (\|\phi - \bar{\phi}\| + \\
& + \omega(|p - \bar{p}|)) \exp\{\alpha(|\tau| + \Delta_*)\} \}^{\frac{\nu}{2(\nu+1)}} \leq \\
& \leq S_4^n \{ \|\phi - \bar{\phi}\| + (n+3)\omega(|p - \bar{p}|) \} \times \\
& \times \exp\left\{\frac{\alpha\nu}{2(\nu+1)}|\tau|\right\}, \text{ де } S_4^n = \Gamma^n \exp\{\alpha\Delta_*\}.
\end{aligned}$$

Тепер неважко одержати оцінку:

$$\begin{aligned}
& \|c^{n+1}(p, \phi, \tau) - c^{n+1}(\bar{p}, \bar{\phi}, \tau)\| \leq \\
& \leq \{ K_\nu + B^0 S_4^n + U^n S_5 \} \exp\left\{\frac{\alpha\nu}{2(\nu+1)}|\tau|\right\} \times \\
& \times \{ \|\phi - \bar{\phi}\| + (n+3)\omega(|p - \bar{p}|)^{\frac{\nu}{2(\nu+1)}} \},
\end{aligned}$$

яка, разом з нерівностями

$$\int_{-\infty}^{\infty} \|G_0(p, \tau, \phi) - G_0(\bar{p}, \tau, \bar{\phi})\| \times$$

$$\begin{aligned} & \times \|c^{n+1}(p, \phi, \tau)\| d\tau \leq \\ & \leq S_3^{n+1} \{ \|\phi - \bar{\phi}\| + 2\omega(|p - \bar{p}|) \}^{2(\nu+1)}, \end{aligned}$$

де $S_3^{n+1} = const$,

$$\begin{aligned} & \int_{-\infty}^{\infty} \|G_0(\bar{p}, \tau, \bar{\phi})\| \|c^{n+1}(p, \phi, \tau) - \\ & - c^{n+1}(\bar{p}, \bar{\phi}, \tau)\| d\tau \leq S_6^{n+1} \{ \|\phi - \bar{\phi}\| + \\ & + (n+3)\omega(|p - \bar{p}|) \}^{2(\nu+1)}, \quad S_6^{n+1} = const, \end{aligned}$$

приводить до оцінки (4), якщо через Γ^{n+1} позначити суму $S_3^{n+1} + S_6^{n+1}$. Теорему доведено.

3⁰. Випадок нелінійної системи. Розглянемо систему рівнянь

$$\frac{d\phi}{dt} = a(p, \phi),$$

$$\begin{aligned} \frac{dx(t)}{dt} &= P_1(p, x(t), x(t+Q))x(t) + \\ & + F(p, v(\phi^p, t), x(t), x(t+\Theta))x(t+\Delta) + \\ & + c(p, \phi^p, t). \end{aligned} \quad (5)$$

Тут матриці $P_1(p, x, \chi) = [p_{ij}^1(p, x, \chi)]_{i,j=1}^{\infty}$ та $F(p, v, x, \chi) = [f_{ij}(p, v, x, \chi)]_{i,j=1}^{\infty}$ визначено на множинах $D_{*p} = [p_1, p_2] \times D \times D$ і $D^{*p} = [p_1, p_2] \times D^*$ відповідно, множина $D = \{x \in \mathfrak{M} \mid \|x\| \leq d\}$, множина $D^* = D_0 \times D \times D$ та множина

$$D_0 = \{x \in \mathfrak{M} \mid \|x\| \leq V^0 = const > 0\},$$

через $v(\phi^p, t)$ позначено векторну функцію

$$\begin{aligned} & \{v_1(\psi_1(\phi^p, t), \psi_2(\phi^p, t), \dots), \\ & v_2(\psi_1(\phi^p, t), \psi_2(\phi^p, t), \dots), \dots\}, \end{aligned}$$

точки $\psi_i(\phi^p, t) = (\phi_{1t+\Theta_{i1}}^p(\phi), \phi_{2t+\Theta_{i2}}^p(\phi), \dots)$ $\forall t \in R^1, p \in [p_1, p_2]$ належать тору $\mathcal{T}_{\infty}$.

Поняття інваріантного тору $\mathcal{T}_*(p)$ для системи рівнянь (5) вводиться стандартно. Зокрема, при цьому вимагається виконання рівності

$$\frac{du_*(p, \phi_t^p(\phi))}{dt} =$$

$$\begin{aligned} & = P_1(p, u_*(p, \phi_t^p(\phi)), u_*(p, \phi^p, t+Q)) \times \\ & \times u_*(p, \phi_t^p(\phi)) + F(p, v(\phi^p, t), u_*(p, \phi_t^p(\phi)), \\ & u_*(p, \phi^p, t+\Theta))u_*(p, \phi^p, t+\Delta) + c(p, \phi^p, t), \end{aligned} \quad (6)$$

де функція $u_*(p, \phi)$ породжує інваріантний тор $\mathcal{T}_*(p)$, через $u_*(p, \phi^p, t+\Theta)$ позначено векторну функцію

$\{u_{*1}(p, \phi_{t+\Theta_1}^p(\phi)), u_{*2}(p, \phi_{t+\Theta_2}^p(\phi)), \dots\}$, символи $u_*(p, \phi^p, t+Q)$ та $u_*(p, \phi^p, t+\Delta)$ мають аналогічний сенс.

Вважатимемо, що для системи рівнянь (5) $\forall p \in [p_1, p_2]$ справджуються наступні коефіцієнтні умови ($\mathbf{P}_1$):

1) для функцій $a(p, \phi)$ та $c(p, \phi^p, t)$ мають місце ті ж самі умови періодичності відносно ϕ , що і раніше, а для функцій $v_i(\phi^p, t)$ — ті ж самі умови періодичності, що і в підрозділі 4 з [3];

2) $\|a(p, \phi)\| \leq A, \|c(p, \phi^p, t)\| \leq C^0, \forall \psi \in \mathcal{T}_{\infty} \quad \|v(\psi)\| \leq V^0$ та $\forall i \in N$

$$\sum_{j=1}^{\infty} \sup_{(p,x,\chi) \in D_{*p}} |p_{ij}^1(p, x, \chi)| \leq P^0,$$

$$\sum_{j=1}^{\infty} \sup_{(p,v,x,\chi) \in D^{*p}} |f_{ij}(p, v, x, \chi)| \leq F_0,$$

де A, C^0, V^0, P^0, F_0 — додатні сталі;

3) $\forall \{\psi, \bar{\psi}, z, \bar{z}\} \subset \mathcal{T}_{\infty}, \forall \{\phi, \bar{\phi}\} \subset \mathcal{T}_{\infty}, \forall \{p, \bar{p}\} \subset [p_1, p_2]$ справджуються нерівності

$$\|a(p, \phi) - a(\bar{p}, \bar{\phi})\| \leq \alpha \{ \|\phi - \bar{\phi}\| + \omega(|p - \bar{p}|) \},$$

$$\|c(p, z) - c(\bar{p}, \bar{z})\| \leq \eta \{ \|z - \bar{z}\| + \omega(|p - \bar{p}|) \},$$

$$\|v(\psi) - v(\bar{\psi})\| \leq \zeta \|\psi - \bar{\psi}\|,$$

де α, η, ζ — додатні сталі, а функція $\omega(p)$ визначена в теоремі 1;

4) $\forall \{(p, x, \chi), (\bar{p}, \bar{x}, \bar{\chi})\} \subset D_{*p}$ і $\forall \{(p, v, x, \chi), (\bar{p}, \bar{v}, \bar{x}, \bar{\chi})\} \subset D^{*p}$ мають місце оцінки

$$\|P_1(p, x, \chi) - P_1(\bar{p}, \bar{x}, \bar{\chi})\| \leq$$

$$\leq \xi_2 \{ \|x - \bar{x}\| + \|\chi - \bar{\chi}\| + \omega(|p - \bar{p}|) \},$$

$$\|F(p, v, x, \chi) - F(\bar{p}, \bar{v}, \bar{x}, \bar{\chi})\| \leq$$

$$\leq \xi_1 \{ \|v - \bar{v}\| + \|x - \bar{x}\| + \|\chi - \bar{\chi}\| + \omega(|p - \bar{p}|) \},$$

де ξ_1, ξ_2 — додатні сталі;

5) множини відхилень Δ_{ij} , Δ_i , Θ_{ij} , Θ_i та Q_i аргументу t обмежені, тобто $|\Delta_{ij}| \leq \Delta^*$, $|\Delta_i| \leq \Delta_*$, $|\Theta_{ij}| \leq \Theta^*$, $|\Theta_i| \leq \Theta_*$ та $|Q_i| \leq Q_*$ $\forall \{i, j\} \subset N$, де Δ^* , Δ_* , Θ^* , Θ_* , Q_* — додатні сталі.

Оберемо будь-яку матрицю $P(p, \phi)$, що задовольняє такі умови:

1) $\|P(p, \phi) - P(\bar{p}, \bar{\phi})\| \leq \xi_1^* [\|\phi - \bar{\phi}\| + \omega(|p - \bar{p}|)]$ для всіх $\{\phi, \bar{\phi}\} \subset \mathcal{T}_\infty$ та $\{p, \bar{p}\} \subset [p_1, p_2]$, де $\xi_1^* = const > 0$;

2) $\sum_{j=1}^\infty \sup_{p \in [p_1, p_2], \phi \in \mathcal{T}_\infty} |p_{ij}(p, \phi)| \leq P^0 \forall i \in N$;

3) виконується четверта умова з вимог (P).

Зрозуміло, що такі матриці, зокрема числові, існують.

Рівняння (5) подамо у вигляді

$$\frac{dx(t)}{dt} = P(p, \phi_t^p(\phi))x(t) + P_2(p, \phi_t^p(\phi), x(t), x(t+Q))x(t) + F(p, v(\phi^p, t), x(t), x(t+\Theta)) \times x(t+\Delta) + c(p, \phi^p, t),$$

де

$$P_2(p, \phi_t^p(\phi), x(t), x(t+Q)) = P_1(p, x(t), x(t+Q)) - P(p, \phi_t^p(\phi)).$$

Нехай $u_*^0(p, \phi) = u^0(p, \phi) -$ функція, побудована у доведенні теореми 1. Вона задовольняє нерівність

$$\|u_*^0(p, \phi) - u_*^0(\bar{p}, \bar{\phi})\| \leq U_*^0 \{\|\phi - \bar{\phi}\| + 2\omega(|p - \bar{p}|)\}^{\frac{\nu}{2(\nu+1)}},$$

де U_*^0 дорівнює Γ^0 , в якому p^0 замінено на ξ_1^* , і є неперервною за сукупністю змінних. При цьому, якщо $\frac{2KC^0}{\gamma} \leq d$, то $\|u_*^0(p, \phi)\| \leq d$.

Тоді має сенс рівняння

$$\frac{dx(t)}{dt} = P(p, \phi_t^p(\phi))x(t) + c_*^0(p, \phi, t), \quad (7)$$

де

$$\begin{aligned} c_*^0(p, \phi, t) &= P_2^0(p, \phi, t)u_*^0(p, \phi_t^p(\phi)) + \\ &+ F^0(p, \phi, t)u_*^0(p, \phi^p, t + \Delta) + c(p, \phi^p, t), \\ P_2^0(p, \phi, t) &= \\ &= P_2(p, \phi_t^p(\phi), u_*^0(p, \phi_t^p(\phi)), u_*^0(p, \phi^p, t + Q)), \end{aligned}$$

$$F^0(p, \phi, t) = F(p, v(\phi^p, t), u_*^0(p, \phi_t^p(\phi)), u_*^0(p, \phi^p, t + \Theta)),$$

а функції $u_*^0(p, \phi^p, t + \Delta)$, $u_*^0(p, \phi^p, t + Q)$ та $u_*^0(p, \phi^p, t + \Theta)$ означаються аналогічно до функції типу $u_*(p, \phi^p, t + \Theta)$.

При виконанні умов (P₁) при кожному $p \in [p_1, p_2]$ рівняння (7) має єдиний інваріантний тор $\mathcal{T}_*^1(p)$, породжений функцією

$$u_*^1(p, \phi) = \int_{-\infty}^{\infty} G_0(p, \tau, \phi) c_*^0(p, \phi, \tau) d\tau.$$

Покажемо, що ця функція неперервна за сукупністю змінних.

Враховуючи оцінку для $\|G_0(p, \tau, \phi) - G_0(\bar{p}, \tau, \bar{\phi})\|$ з доведення теореми 1, легко переконатися в правильності нерівності

$$\begin{aligned} I_*^1(p) &\stackrel{df}{=} \int_{-\infty}^{\infty} \|G_0(p, \tau, \phi) - G_0(\bar{p}, \tau, \bar{\phi})\| \times \\ &\times \|c_*^0(p, \phi, \tau)\| d\tau \leq \\ &\leq S_1^* \{\|\phi - \bar{\phi}\| + 2\omega(|p - \bar{p}|)\}^{\frac{\nu}{2(\nu+1)}}, \end{aligned}$$

де S_1^* — додатна стала.

Знайдемо аналогічну оцінку для інтеграла

$$\begin{aligned} I_*^2(p) &\stackrel{df}{=} \\ &\stackrel{df}{=} \int_{-\infty}^{\infty} \|G_0(\bar{p}, \tau, \bar{\phi})\| \|c_*^0(p, \phi, \tau) - c_*^0(\bar{p}, \bar{\phi}, \tau)\| d\tau. \end{aligned}$$

Використавши позначення

$$\exp\left\{\frac{\alpha\nu}{2(\nu+1)}|t|\right\} \{\|\phi - \bar{\phi}\| +$$

$$+ n\omega(|p - \bar{p}|)\}^{\frac{\nu}{2(\nu+1)}} = \exp\{n, p, \phi, \bar{\phi}, \nu, t\},$$

оцінку (2) та доведення теореми 1, одержуємо нерівності:

$$\begin{aligned} \|P(p, \phi_t^p(\phi)) - P(\bar{p}, \phi_t^{\bar{p}}(\bar{\phi}))\| &\leq \\ &\leq P_* \exp\{2, p, \phi, \bar{\phi}, \nu, t\}, \quad P_* = const, \\ \zeta_1(t) &\stackrel{df}{=} \|c(p, \phi^p, t) - c(\bar{p}, \bar{\phi}^{\bar{p}}, t)\| \leq \\ &\leq K_\nu \exp\{2, p, \phi, \bar{\phi}, \nu, t\}, \end{aligned}$$

$$\begin{aligned} & \|u_*^0(p, \phi_t^p(\phi)) - u_*^0(\bar{p}, \bar{\phi}_t^{\bar{p}}(\bar{\phi}))\| \leq \\ & \leq U_*^0 \exp\{3, p, \phi, \bar{\phi}, \nu, t\}, \\ & \|u_*^0(p, \phi^p, t + Q) - u_*^0(\bar{p}, \bar{\phi}^{\bar{p}}, t + Q)\| \leq \\ & \leq U_*^0 \exp\{\alpha Q_*\} \exp\{3, p, \phi, \bar{\phi}, \nu, t\}, \end{aligned}$$

які дозволяють записати наступний ланцюжок оцінок:

$$\begin{aligned} \zeta_2(t) & \stackrel{df}{=} \|P_2^0(p, \phi, t)u_*^0(p, \phi_t^p(\phi)) - \\ & - P_2^0(\bar{p}, \bar{\phi}, t)u_*^0(\bar{p}, \bar{\phi}_t^{\bar{p}}(\bar{\phi}))\| \leq \\ & \leq \{\|P_1(p, u_*^0(p, \phi_t^p(\phi)), u_*^0(p, \phi^p, t + Q)) - \\ & - P_1(\bar{p}, u_*^0(\bar{p}, \bar{\phi}_t^{\bar{p}}(\bar{\phi}), u_*^0(\bar{p}, \bar{\phi}^{\bar{p}}, t + Q))\| + \\ & + \|P(p, \phi_t^p(\phi)) - P(\bar{p}, \bar{\phi}_t^{\bar{p}}(\bar{\phi}))\|\}d + \\ & + 2P^0 \|u_*^0(p, \phi_t^p(\phi)) - u_*^0(\bar{p}, \bar{\phi}_t^{\bar{p}}(\bar{\phi}))\| \leq \\ & \leq \xi_2 dU_*^0 \exp\{3, p, \phi, \bar{\phi}, \nu, t\} + \\ & + \xi_2 dU_*^0 \exp\{\alpha Q_*\} \exp\{3, p, \phi, \bar{\phi}, \nu, t\} + \\ & + \xi_2 d\omega(|p - \bar{p}|) + dP_* \exp\{2, p, \phi, \bar{\phi}, \nu, t\} + \\ & + 2P^0 U_*^0 \exp\{3, p, \phi, \bar{\phi}, \nu, t\} \leq \\ & \leq \{\xi_2 dU_*^0 + \xi_2 dU_*^0 \exp\{\alpha Q_*\} + dP_* + \\ & + 2P^0 U_*^0\} \exp\{3, p, \phi, \bar{\phi}, \nu, t\} + \xi_2 d\omega(|p - \bar{p}|). \end{aligned}$$

Врахувавши, що $\forall t \in R^1$ справджуються співвідношення

$$\begin{aligned} \omega(|p - \bar{p}|) & \leq \|\phi - \bar{\phi}\| + 3\omega(|p - \bar{p}|) = \\ & = (\|\phi - \bar{\phi}\| + 3\omega(|p - \bar{p}|))^{\frac{\nu+2}{2(\nu+1)}} (\|\phi - \bar{\phi}\| + \\ & + 3\omega(|p - \bar{p}|))^{\frac{\nu}{2(\nu+1)}} \leq \Xi_1 \exp\{3, p, \phi, \bar{\phi}, \nu, t\}, \end{aligned}$$

де

$$\Xi_1 = (4\pi + 3\omega(p_2 - p_1))^{\frac{\nu+2}{2(\nu+1)}},$$

одержуємо нерівність

$$\zeta_2(t) \leq \Xi^1 \exp\{3, p, \phi, \bar{\phi}, \nu, t\},$$

де

$$\begin{aligned} \Xi^1 & = \xi_2 dU_*^0 + \xi_2 dU_*^0 \exp\{\alpha Q_*\} + \\ & + dP_* + 2P^0 U_*^0 + \xi_2 d\Xi_1. \end{aligned}$$

Також справджуються такі співвідношення:

$$\begin{aligned} \zeta_3(t) & \stackrel{df}{=} \|F^0(p, \phi, t)u_*^0(p, \phi^p, t + \Delta) - \\ & - F^0(\bar{p}, \bar{\phi}, t)u_*^0(\bar{p}, \bar{\phi}^{\bar{p}}, t + \Delta)\| \leq \end{aligned}$$

$$\begin{aligned} & \leq \|F^0(p, \phi, t) - F^0(\bar{p}, \bar{\phi}, t)\|d + \\ & + F_0 \|u_*^0(p, \phi^p, t + \Delta) - u_*^0(\bar{p}, \bar{\phi}^{\bar{p}}, t + \Delta)\|; \\ & \|u_*^0(p, \phi^p, t + \Delta) - u_*^0(\bar{p}, \bar{\phi}^{\bar{p}}, t + \Delta)\| \leq \\ & \leq U_*^0 \exp\{\alpha \Delta_*\} \exp\{3, p, \phi, \bar{\phi}, \nu, t\}; \\ & \|u_*^0(p, \phi^p, t + \Theta) - u_*^0(\bar{p}, \bar{\phi}^{\bar{p}}, t + \Theta)\| \leq \\ & U_*^0 \exp\{\alpha \Theta_*\} \exp\{3, p, \phi, \bar{\phi}, \nu, t\}; \\ & \|v(\phi^p, t) - v(\bar{\phi}^{\bar{p}}, t)\| \leq \\ & \leq \zeta \sup_i \{\|\psi_i(\phi^p, t) - \psi_i(\bar{\phi}^{\bar{p}}, t)\|\} \leq \\ & \leq \zeta \{\|\phi - \bar{\phi}\| + \omega(|p - \bar{p}|)\} \exp\{\alpha(|t| + \Theta^*)\}; \\ & \|v(\phi^p, t) - v(\bar{\phi}^{\bar{p}}, t)\| \leq \\ & \leq \zeta V_*^0 \exp\{\alpha \Theta^*\} \exp\{1, p, \phi, \bar{\phi}, \nu, t\}, \end{aligned}$$

де V_*^0 — додатна стала;

$$\begin{aligned} & \|F^0(p, \phi, t) - F^0(\bar{p}, \bar{\phi}, t)\| = \|F(p, v(\phi^p, t), \\ & u_*^0(p, \phi_t^p(\phi)), u_*^0(p, \phi^p, t + \Theta)) - F(\bar{p}, v(\bar{\phi}^{\bar{p}}, t), \\ & u_*^0(\bar{p}, \bar{\phi}_t^{\bar{p}}(\bar{\phi}), u_*^0(\bar{p}, \bar{\phi}^{\bar{p}}, t + \Theta))\| \leq \\ & \leq \xi_1 \{\omega(|p - \bar{p}|) + \|v(\phi^p, t) - v(\bar{\phi}^{\bar{p}}, t)\| + \\ & + \|u_*^0(p, \phi_t^p(\phi)) - u_*^0(\bar{p}, \bar{\phi}_t^{\bar{p}}(\bar{\phi}))\| + \\ & + \|u_*^0(p, \phi^p, t + \Theta) - u_*^0(\bar{p}, \bar{\phi}^{\bar{p}}, t + \Theta)\|\} \leq \\ & \leq \xi_1 \{\Xi_1 \exp\{3, p, \phi, \bar{\phi}, \nu, t\} + \zeta V_*^0 \exp\{\alpha \Theta^*\} \times \\ & \times \exp\{1, p, \phi, \bar{\phi}, \nu, t\} + \\ & + U_*^0 \exp\{3, p, \phi, \bar{\phi}, \nu, t\} + U_*^0 \exp\{\alpha \Theta_*\} \times \\ & \times \exp\{3, p, \phi, \bar{\phi}, \nu, t\}\} \leq \Xi_2 \exp\{3, p, \phi, \bar{\phi}, \nu, t\}, \end{aligned}$$

де

$$\begin{aligned} \Xi_2 & = \xi_1 \{\Xi_1 + \zeta V_*^0 \exp\{\alpha \Theta^*\} + U_*^0 + \\ & + U_*^0 \exp\{\alpha \Theta_*\}\}. \end{aligned}$$

Тепер неважко записати нерівність

$$\zeta_3(t) \leq \Xi^2 \exp\{3, p, \phi, \bar{\phi}, \nu, t\},$$

де

$$\Xi^2 = d\Xi_2 + F_0 U_*^0 \exp\{\alpha \Delta_*\}.$$

Нарешті одержуємо оцінку

$$\begin{aligned} & \|c_*^0(p, \phi, \tau) - c_*^0(\bar{p}, \bar{\phi}, \tau)\| \leq \sum_{i=1}^3 \zeta_i(\tau) = \\ & = (K_\nu + \Xi^1 + \Xi^2) \exp\{3, p, \phi, \bar{\phi}, \nu, \tau\}, \end{aligned}$$

що приводить до нерівностей

$$I_*^2(p) \leq \int_{-\infty}^{\infty} K(K_\nu + \Xi^1 + \Xi^2) \times \\ \times \exp\left\{-\left(\gamma - \frac{\alpha\nu}{2(\nu+1)}\right)|\tau|\right\} \{\|\phi - \bar{\phi}\| + \\ + 3\omega(|p - \bar{p}|)\}^{2(\nu+1)} d\tau \leq \\ \leq \bar{\Xi} \{\|\phi - \bar{\phi}\| + 3\omega(|p - \bar{p}|)\}^{2(\nu+1)},$$

де

$$\bar{\Xi} = K(K_\nu + \Xi^1 + \Xi^2) \frac{2}{\gamma - \frac{\alpha\nu}{2(\nu+1)}}.$$

Таким чином $\forall \{\phi, \bar{\phi}\} \subset \mathcal{T}_\infty$ та $\forall \{p, \bar{p}\} \in [p_1, p_2]$ справджуються нерівності

$$\|u_*^1(p, \phi) - u_*^1(\bar{p}, \bar{\phi})\| \leq I_*^1(p) + I_*^2(p) \leq \\ \leq \bar{U}_*^1 \{\|\phi - \bar{\phi}\| + 3\omega(|p - \bar{p}|)\}^{2(\nu+1)}, \quad (8)$$

де через $\bar{U}_*^1$ позначено суму $S_1^* + \bar{\Xi}$.

Це доводить неперервну залежність функції $u_*^1(p, \phi)$ від сукупності змінних p та ϕ .

Запишемо рекурентне формальне рівняння

$$\frac{dx(t)}{dt} = P(p, \phi_t^p(\phi))x(t) + c_*^k(p, \phi, t), \quad (9)$$

де

$$c_*^k(p, \phi, t) = P_2^k(p, \phi, t)u_*^k(p, \phi_t^p(\phi)) + \\ + F^k(p, \phi, t)u_*^k(p, \phi^p, t + \Delta) + c(p, \phi^p, t), \\ P_2^k(p, \phi, t) = \\ = P_2(p, \phi_t^p(\phi), u_*^k(p, \phi_t^p(\phi)), u_*^k(p, \phi^p, t + Q)), \\ F^k(p, \phi, t) = \\ = F(p, v(\phi^p, t), u_*^k(p, \phi_t^p(\phi)), u_*^k(p, \phi^p, t + \Theta)),$$

і сформулюємо наступне твердження.

Індуктивна лема 1. *Нехай справджуються умови (P₁) і нерівності $2K(2P^0 + F_0) < \gamma$, $\frac{2KC^0}{\gamma - 2K(2P^0 + F_0)} \leq d$.*

Тоді $\forall k \in N \cup \{0\}$ рекурентне рівняння (9) визначає в просторі $\mathfrak{M}$ єдиний інваріантний тор $\mathcal{T}_*^{k+1}(p)$, породжений функцією

$$x = u_*^{k+1}(p, \phi) = \int_{-\infty}^{\infty} G_0(p, \tau, \phi) c_*^k(p, \phi, \tau) d\tau,$$

що задовольняє умову

$$\|u_*^{k+1}(p, \phi) - u_*^{k+1}(\bar{p}, \bar{\phi})\| \leq \\ \leq \bar{U}_*^{k+1} \{\|\phi - \bar{\phi}\| + (k+3)\omega(|p - \bar{p}|)\}^{2(\nu+1)} \quad (10)$$

і обмежена $\forall p \in [p_1, p_2]$ на торі $\mathcal{T}_\infty$ сталою d , тобто $\|u_*^{k+1}(p, \phi)\| \leq d$ і $\bar{U}_*^{k+1} = \text{const} > 0$. При цьому ν – довільне додатне число, що задовольняє нерівність $\frac{\alpha\nu}{\nu+1} < \gamma$.

Доведення леми проведемо методом повної математичної індукції відносно k . При $k = 0$ твердження леми доведено вище. Припустимо, що для всіх $k = 1, 2, 3, \dots, n-1$ твердження леми має місце і доведемо його для $k = n$. Очевидно, що справджується оцінка

$$I_{1*}^{n+1}(p) \stackrel{df}{=} \int_{-\infty}^{\infty} \|G_0(p, \tau, \phi) - G_0(\bar{p}, \tau, \bar{\phi})\| \|c_*^n(p, \phi, \tau) - c_*^n(\bar{p}, \bar{\phi}, \tau)\| d\tau \leq S_1^* \{\|\phi - \bar{\phi}\| + 2\omega(|p - \bar{p}|)\}^{2(\nu+1)}.$$

Для відшукування аналогічної оцінки для інтеграла

$$I_{2*}^{n+1}(p) \stackrel{df}{=} \int_{-\infty}^{\infty} \|G_0(\bar{p}, \tau, \bar{\phi})\| \|c_*^n(p, \phi, \tau) - c_*^n(\bar{p}, \bar{\phi}, \tau)\| d\tau$$

використаємо схему доведення нерівностей (8). Неважко переконатися в правильності нерівностей

$$\|u_*^n(p, \phi_t^p(\phi)) - u_*^n(\bar{p}, \phi_t^{\bar{p}}(\bar{\phi}))\| \leq \\ \leq \bar{U}_*^n \exp\{n + 3, p, \phi, \bar{\phi}, \nu, t\}, \\ \|u_*^n(p, \phi^p, t + Q) - u_*^n(\bar{p}, \bar{\phi}^{\bar{p}}, t + Q)\| \leq \\ \leq \bar{U}_*^n \exp\{\alpha Q_*\} \exp\{n + 3, p, \phi, \bar{\phi}, \nu, t\},$$

які дозволяють записати наступний ланцюжок оцінок:

$$\zeta_2^n(t) \stackrel{df}{=} \|P_2^n(p, \phi, t)u_*^n(p, \phi_t^p(\phi)) - \\ - P_2^n(\bar{p}, \bar{\phi}, t)u_*^n(\bar{p}, \phi_t^{\bar{p}}(\bar{\phi}))\| \leq \\ \leq \{\|P_1(p, u_*^0(p, \phi_t^p(\phi)), u_*^0(p, \phi^p, t + Q)) - \\ - P_1(\bar{p}, u_*^0(\bar{p}, \phi_t^{\bar{p}}(\bar{\phi})), u_*^0(\bar{p}, \bar{\phi}^{\bar{p}}, t + Q))\| + \\ + \|P(p, \phi_t^p(\phi)) - P(\bar{p}, \phi_t^{\bar{p}}(\bar{\phi}))\|\} d +$$

$$\begin{aligned}
& +2P^0 \|u_*^0(p, \phi_t^p(\phi)) - u_*^0(\bar{p}, \bar{\phi}_t^{\bar{p}}(\bar{\phi}))\| \leq \\
& \leq \xi_2 d \bar{U}_*^n \exp\{n+3, p, \phi, \bar{\phi}, \nu, t\} + \\
& + \xi_2 d \bar{U}_*^n \exp\{\alpha Q_*\} \exp\{n+3, p, \phi, \bar{\phi}, \nu, t\} + \\
& + \xi_2 d \omega(|p - \bar{p}|) + d P_* \exp\{n+2, p, \phi, \bar{\phi}, \nu, t\} + \\
& + 2P^0 \bar{U}_*^n \exp\{n+3, p, \phi, \bar{\phi}, \nu, t\} \leq \\
& \leq \{\xi_2 d \bar{U}_*^n + \xi_2 d \bar{U}_*^n \exp\{\alpha Q_*\} + d P_* + 2P^0 \bar{U}_*^n\} \times \\
& \times \exp\{n+3, p, \phi, \bar{\phi}, \nu, t\} + \xi_2 d \omega(|p - \bar{p}|).
\end{aligned}$$

Врахувавши, що $\forall t \in R^1$ справджуються співвідношення

$$\begin{aligned}
\omega(|p - \bar{p}|) & \leq \|\phi - \bar{\phi}\| + (n+3)\omega(|p - \bar{p}|) = \\
& = (\|\phi - \bar{\phi}\| + (n+3)\omega(|p - \bar{p}|))^{\frac{\nu+2}{2(\nu+1)}} \times \\
& \times (\|\phi - \bar{\phi}\| + (n+3)\omega(|p - \bar{p}|))^{\frac{\nu}{2(\nu+1)}} \leq \\
& \leq \Xi_1^n \exp\{n+3, p, \phi, \bar{\phi}, \nu, t\},
\end{aligned}$$

де

$$\Xi_1^n = (4\pi + (n+3)\omega(p_2 - p_1))^{\frac{\nu+2}{2(\nu+1)}},$$

одержуємо нерівність

$$\zeta_2^n(t) \leq \Xi^n \exp\{n+3, p, \phi, \bar{\phi}, \nu, t\},$$

де

$$\begin{aligned}
\Xi^n & = \xi_2 d \bar{U}_*^n + \xi_2 d \bar{U}_*^n \exp\{\alpha Q_*\} + d P_* + \\
& + 2P^0 \bar{U}_*^n + \xi_2 d \Xi_1^n.
\end{aligned}$$

Також справджуються такі співвідношення:

$$\begin{aligned}
\zeta_3^n(t) & \stackrel{df}{=} \|F^n(p, \phi, t) u_*^n(p, \phi^p, t + \Delta) - \\
& - F^n(\bar{p}, \bar{\phi}, t) u_*^n(\bar{p}, \bar{\phi}^{\bar{p}}, t + \Delta)\| \leq \\
& \leq \|F^n(p, \phi, t) - F^n(\bar{p}, \bar{\phi}, t)\| d + \\
& + F_0 \|u_*^n(p, \phi^p, t + \Delta) - u_*^n(\bar{p}, \bar{\phi}^{\bar{p}}, t + \Delta)\|; \\
\|F^n(p, \phi, t) - F^n(\bar{p}, \bar{\phi}, t)\| & = \|F(p, v(\phi^p, t), \\
& u_*^n(p, \phi_t^p(\phi)), u_*^n(p, \phi^p, t + \Theta)) - F(\bar{p}, v(\bar{\phi}^{\bar{p}}, t), \\
& u_*^n(\bar{p}, \bar{\phi}_t^{\bar{p}}(\bar{\phi})), u_*^n(\bar{p}, \bar{\phi}^{\bar{p}}, t + \Theta))\| \leq \\
& \leq \xi_1 \{\omega(|p - \bar{p}|) + \|v(\phi^p, t) - v(\bar{\phi}^{\bar{p}}, t)\| + \\
& + \|u_*^n(p, \phi_t^p(\phi)) - u_*^n(\bar{p}, \bar{\phi}_t^{\bar{p}}(\bar{\phi}))\| + \\
& + \|u_*^n(p, \phi^p, t + \Theta) - u_*^n(\bar{p}, \bar{\phi}^{\bar{p}}, t + \Theta)\|\} \leq \\
& \leq \xi_1 \{\Xi_1^n \exp\{n+3, p, \phi, \bar{\phi}, \nu, t\} +
\end{aligned}$$

$$\begin{aligned}
& + \zeta V_*^0 \exp\{\alpha \Theta^*\} \exp\{1, p, \phi, \bar{\phi}, \nu, t\} + \\
& + \bar{U}_*^n \exp\{n+3, p, \phi, \bar{\phi}, \nu, t\} + \bar{U}_*^n \exp\{\alpha \Theta_*\} \times \\
& \times \exp\{n+3, p, \phi, \bar{\phi}, \nu, t\} \leq \\
& \leq \Xi_2^2 \exp\{n+3, p, \phi, \bar{\phi}, \nu, t\},
\end{aligned}$$

де

$$\Xi_2^2 = \xi_1 \{\Xi_1^n + \zeta V_*^0 \exp\{\alpha \Theta^*\} + \bar{U}_*^n + \bar{U}_*^n \exp\{\alpha \Theta_*\}\}.$$

Тепер неважко записати нерівність

$$\zeta_3^n(t) \leq \Xi_*^2 \exp\{3, p, \phi, \bar{\phi}, \nu, t\},$$

де

$$\Xi_*^2 = d \Xi_2^2 + F_0 \bar{U}_{**}^n \exp\{\alpha \Delta_*\}.$$

Нарешті одержуємо оцінку

$$\begin{aligned}
\|c_*^n(p, \phi, \tau) - c_*^n(\bar{p}, \bar{\phi}, \tau)\| & \leq \\
& \leq (K_\nu + \Xi^n + \Xi_*^2) \exp\{3, p, \phi, \bar{\phi}, \nu, \tau\},
\end{aligned}$$

що приводить до нерівностей

$$\begin{aligned}
I_{2*}^{n+1}(p) & \leq \int_{-\infty}^{\infty} K(K_\nu + \\
& + \Xi^n + \Xi_*^2) \exp\{-\left(\gamma - \frac{\alpha\nu}{2(\nu+1)}\right)|\tau|\} \times \\
& \times \{\|\phi - \bar{\phi}\| + (n+3)\omega(|p - \bar{p}|)\}^{\frac{\nu}{2(\nu+1)}} d\tau \leq \\
& \leq \Xi_n \{\|\phi - \bar{\phi}\| + (n+3)\omega(|p - \bar{p}|)\}^{\frac{\nu}{2(\nu+1)}},
\end{aligned}$$

де

$$\Xi_n = K(K_\nu + \Xi^n + \Xi_*^2) \frac{2}{\gamma - \frac{\alpha\nu}{2(\nu+1)}}.$$

Таким чином $\forall \{\phi, \bar{\phi}\} \subset \mathcal{T}_\infty$ та $\forall \{p, \bar{p}\} \in [p_1, p_2]$ справджуються нерівності

$$\begin{aligned}
\|u_*^{n+1}(p, \phi) - u_*^{n+1}(\bar{p}, \bar{\phi})\| & \leq I_{1*}^{n+1}(p) + I_{2*}^{n+1}(p) \leq \\
& \leq \bar{U}_*^{n+1} \{\|\phi - \bar{\phi}\| + (n+3)\omega(|p - \bar{p}|)\}^{\frac{\nu}{2(\nu-1)}},
\end{aligned}$$

де через $\bar{U}_*^{n+1}$ позначено суму $S_1^* + \Xi_n$. Це означає виконання оцінки (10) при всіх натуральних значеннях k . Легко перевірити також, що нерівності з формулювання леми 1 забезпечують оцінку $\|u_*^k(p, \phi)\| \leq d$ при всіх натуральних k , що завершує доведення леми.

Теорема 2. *Нехай виконуються умови $(\mathbf{P}_1)$ і справджуються нерівності*

$$2K \left\{ [2C^0(\xi_1 + \xi_2)]^{\frac{1}{2}} + 2P^0 + F_0 \right\} < \gamma,$$

$$\left(\frac{C^0}{2(\xi_1 + \xi_2)} \right)^{\frac{1}{2}} \leq d < \frac{\gamma - 2K(2P^0 + F_0)}{4(\xi_1 + \xi_2)K}.$$

Тоді рівняння (5) визначає інваріантний тор $\mathcal{T}_*(p)$, породжуюча функція якого $u_*(p, \phi)$ неперервна за сукупністю змінних ϕ та p .

Доведення проводиться аналогічно до доведення теореми 1. Спочатку зауважимо, що при умовах теореми 2 виконуються умови індуктивної лема 1. Далі достатньо показати, що при кожному фіксованому $p \in [p_1, p_2]$ існує інваріантний тор системи рівнянь (5), породжуюча функція якого $u_*(p, \phi)$ є границею послідовності $\{u_*^k(p, \phi)\}_{k=1}^\infty$, що збігається рівномірно відносно (p, ϕ) , оскільки за лемою 1 кожна з функцій $u_*^k(p, \phi)$ неперервна за сукупністю змінних (p, ϕ) .

Нескладні, але громіздкі перетворення приводять до нерівностей

$$\begin{aligned} & \|c_*^k(p, \phi, t) - c_*^{k-1}(p, \phi, t)\| \leq \\ & \leq \{(\xi_1 + \xi_2)2d + 2P^0 + F_0\} \times \\ & \quad \times \|u_*^k(p, \phi) - u_*^{k-1}(p, \phi)\|_0, \\ & \|u_*^k(p, \phi) - u_*^{k-1}(p, \phi)\|_0 = \\ & = \sup_{\{p \in [p_1, p_2], \phi \in \mathcal{T}_\infty\}} \|u_*^k(p, \phi) - u_*^{k-1}(p, \phi)\|, \end{aligned}$$

з яких неважко одержати оцінку

$$\begin{aligned} & \|u_*^{k+1}(p, \phi) - u_*^k(p, \phi)\|_0 \leq \\ & \leq \left(\frac{2K[(\xi_1 + \xi_2)2d + 2P^0 + F_0]}{\gamma} \right)^k 2d. \end{aligned}$$

При умовах теореми $2K[(\xi_1 + \xi_2)2d + 2P^0 + F_0] < \gamma$, отже послідовність $\{u_*^k(\phi)\}_{k=1}^\infty$ є фундаментальною у повному метричному просторі $\mathcal{M}$ і рівномірно відносно ϕ, p збігається за нормою цього простору до неперервної за сукупністю змінних функції $u_*(p, \phi)$.

Залишається показати, що ця функція визначає інваріантний тор рівняння (5).

Оскільки функція $u_*^{k+1}(p, \phi)$ породжує інваріантний тор системи (9), то при всіх $k = 0, 1, 2, \dots$ справджуються покоординатні рівності

$$\begin{aligned} \frac{du_{*s}^{k+1}(p, \phi_t^p(\phi))}{dt} &= \sum_{j=1}^\infty \{p_{sj}(p, \phi_t^p(\phi)) \times \\ & \quad \times u_{*j}^{k+1}(p, \phi_t^p(\phi)) + \\ & \quad + p_{sj}^1(p, u_*^k(p, \phi_t^p(\phi)), u_*^k(p, \phi, t + Q)) \times \\ & \quad \times u_{*j}^k(p, \phi_t^p(\phi)) - p_{sj}(p, \phi_t^p(\phi)) u_{*j}^k(p, \phi_t^p(\phi)) + \\ & \quad + f_{sj}(p, v(\phi^p, t), u_*^k(p, \phi_t^p(\phi)), u_*^k(p, \phi, t + \Theta)) \times \\ & \quad \times u_{*j}^k(p, \phi, t + \Delta)\} + c_j(p, \phi, t), \quad s \in N, \phi \in \mathcal{T}_\infty. \end{aligned} \quad (11)$$

Очевидно, що $\forall s \in N$ ряди, які знаходяться в правих частинах останніх рівностей, мажоруються збіжним числовим рядом

$$\begin{aligned} & \sum_{j=1}^\infty \left\{ 2 \sup_{(p, \phi)} |p_{sj}(p, \phi)| + \sup_{D_{*p}} |p_{sj}^1(p, x, \chi)| + \right. \\ & \quad \left. + \sup_{D_{*p}} |f_{sj}(p, v, x, \chi)| \right\} d, \end{aligned}$$

де $(p, \phi) \in [p_1, p_2] \times \mathcal{T}_\infty$. Це дає можливість у рівностях (11) перейти до границі при $k \rightarrow \infty$ і одержати тотожність (6).

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

1. *Пасюк К.В.* Про існування ліпшицевих інваріантних торів злічених лінійних систем диференціально-різницевого рівнянь, що містять нескінченну кількість відхилень скалярного аргументу // Науковий вісник Чернівецького ун-ту. Математика. – Чернівці: Рута, 2008. – Випуск 421. – С. 75 - 79.

2. *Теплінський Ю.В., Пасюк К.В.* Про існування інваріантних торів злічених лінійних систем диференціально-різницевого рівнянь // Науковий вісник Чернівецького ун-ту. Математика. – Чернівці: Рута, 2009. – Випуск 454. – С. 108 - 115.

3. *Самойленко А.М., Теплінський Ю.В., Пасюк К.В.* Про існування інваріантних торів злічених систем диференціально-різницевого рівнянь, визначених на нескінченновимірних торах // Нелінійні коливання. – 2009. – **12**, №3 – С. 347 - 367.

4. *Самойленко А.М., Теплинский Ю.В.* Счётные системы дифференциальных уравнений. – Киев: Издательство Института математики НАН Украины, 1993. – 308 с.